

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyitlertéri cikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Gazdák parlamentje.

(Két cikk.)

I.

(T. N.) Kevesen vannak, a kik ma azt mernék állítani, hogy a parlamentarizmus beváltotta mindazt, mit tőle vártak. Éppen ellenkezőleg, azoknak száma szaporodik, a kik az ellenkező véleményen vannak. Ezek, az anyagi érdekeket leszámítva, hanyatlást látnak jóformán mindenütt és felelőssé teszik érte a parlamenti kormányformát. A beavatottak tudják, hogy az a helyzet, melyben a közérdek érvényesítése csupán a hivatalnokok köteletségévé lesz, a midőn az okos polgár, ki megbizik a kormányban s a földi gondviselés orgánumát látja benne; midőn a nép a törpe kisebbséget leszámítva, anyagi érdekein s a magánélet örömein túl mivel sem törődik, tulajdonképpen a szolgaság. De tudják azt is, hogy ettől az állapottól éppen nem vagyunk messze, sőt a jelek arra mutatnak, hogy ebben az irányban napról-napra tovább haladunk. Ha a történet bizonyossága nem tres hang, a nemzeti hanyatlás lejtőjére jutottunk.

Igaz, hogy ez nem csak minálunk van így. De ha politikai tekintetben mi valóban a kontinens angoljai vagyunk, akkor legkevésbé lett volna szabad ez elzúlnak nálunk lábra kapni. Hiányzott azonban itt az erkölcsi erő és politikai iskolázottság, a mely mellett talán sikerült volna a terjedő epidémiával szembe állani. Másból az általános választójogot, tehát az éretlen tömegek beavatkozását, teszik felelőssé a mutatókötő bajokért. Nálunk, a csaknem oligarchikusan korlátolt választójog országában nem csekélyebb az elzúlnak és nemkevésbé vigasztalan a hanyatlás, mint bárhol másutt. Szomorú bizonyíték ugyan a rendszer ellen, ha az alsó rétegeket évtizedek elmúltával sem veszik föl az alkotmány sánczaiba, de bizonyos, hogy a bajt még ezzel sem lehetne orvosolni. Megvan ez a suffrage universel hazájában épp úgy, mint minálunk.

Érdekes föladat tehát kutatni, hol székel a baj? Erre vállalkozott az az okos francia, a kinek nézeteivel akarunk foglalkozni.*

* C'Dharles Benoist. La crise de l'état moderne. Paris. 1897. Maison Didot

Kötelességünk ez annyival inkább, mert a fejlődés szükségszerű követelménye, hogy a választás reformjával előbb-utóbb, a vezető egyének vonakodása mellett is foglalkozzunk. Az elmék előkészítése tehát nem lesz fölösleges munka.

A parlamentarizmus elzúlnak, mondja Benoist, eléggé nyilvánvaló. Sőt a dolgok odáig fejlődtek, hogy vén parlamenti emberek is ütik immár mellüket azokért a hibákért, a melyeket elkövettek. Ezekre a még mindig diszkrét panaszokra az ország csodálatos némasággal felel. A parlament tesz-vesz, kormányokat emel vagy bukhat, az ország mindebben részt sem vesz, még sem mozdul. Valóban nem lehet tudni, vajjon mi nyugtalanítóbb, a parlament konvulziója-e, vagy pedig a nemzetnek ezen részvétlensége?

Ez Franciaországról van mondva, de lényegében véve teljesen reá illik a mi állapotainkra is, azzal a módosítással, hogy a mi parlamentünk kormányokat bukattat nem bír és háborgásaiban is kevés olyan momentum van, a mi tiszteletet parancsolna. Nemzetünk némasága és közömbössége azonban, ha lehet, még nagyobb, mint a francziáé.

A parlament helyzete s a nemzet némasága közös forrásból ered és azt mondja, hogy az élet ereje kiapadónak van s ez állapotok nem tarthatnak soká. Ebben a tekintetben nem igen van nézeteltérés, de arra nézve, miként kell ezen a helyzeten segíteni, igen.

A hiba mélyen fekszik s a rendszerben fészkel. A modern állam váltságával állunk szemben. Ennek a betegét vagyunk és e bajba, ha nem lesz ki rajtuk segítsen, belé is halunk. A forradalom lényegében véve nem tett mást, mint átruházta a királytól elrabolt szuverenitást a népre.

Igen a népre, de hát hogyan? Az elmélet azt mondja, a népegészére. Ez szépen hangzik, de a gyakorlatban csúttörtököt mond. Az egységes nemzet jogai gyakorlásánál megoszlik, széttörődölik, a nemzeti szuverenitás szintén. Ez mindig beáll, egy a republica, valamint az alkotmányos monarchia keretében. A szuverenitás egyetlen kifejezése a választójog. Tíz millió választó, a szuverenitás tíz millió atomja és ez a megoszthatatlannak hirdetett jog — souveraineté indivisible — azok

által, a kikre ruházva van, csakis megosztva gyakorolható. Az egységes nemzet helyébe az egymástól elválasztott egyének lépnek.

Száz év óta a francziák e tíz millió, egymással össze nem függő homokszemre akarják állítani a modern államnak óriás és folyton nehezebbé váló épületét. Milyen kíméra, mily hiu erőfeszítés! Az a baj, mely a modern államot áthatja, a válság, mely belőle ered, e forrásból származik. A prekoncipált rendszer, mely olyan szépnek és jónak tűnt föl elméletben, nem állja ki az élet kritikáját, a szervezetlen választásokon nyugvó „nemzeti szuverenitás” az általános anarkiára vezet. — A modern állam baja ez az anarkia, mely elterjed mindenfelé s a mely, sajnos, nagyon is természetes fejlődés eredménye.

Csak akkor lehetne másként, ha az emberek többségénél meg volna az igazságnak és kötelességtudásnak velük született érzése, az áldozatrakészség és odaadás.

Arra volna szükség, hogy az emberek külön és többségükben tisztán fölismerjék a közérdeket és ragaszkodjanak is hozzá, a mit nem tesznek meg. Hányan vannak, a kik tisztán látnak nem az általános, nem is a tagabb köröket fölelő, hanem saját egyéni érdekeik tekintetében? Hányan vannak, a kik képesek nem egy országának, hanem csupán saját maguknak kormányzására?

A merészek, cinikusok és következtelenek a tér. Ezek nem riadnak vissza semmitől, nem vésztik el bátorságukat, ott vannak mindenütt. Bizottságokká szervezkedve vezetik a választásokat és az önzésre, az egyéni érdekekre spekulálva, ezeknek s a pénznek segítségével a helyzet urává lesznek. Így válik érthetővé az amerikai Hamilton mondása, hogy a demokráciákban a korrupció szükséges. A megválasztott képviselő tulajdonképp egy olyan bizottság embere, a mely senkit sem képvisel, mindamellett a miniszterekkel szemben az egész kerület nevében beszél. Természetes azonban, hogy az ily módon létesült parlament nem valósítja meg azt a célt, a melyért létrejött. A megromlás munkája, melyet a választó és választottak egymással szemben gyakorolnak, vidáman folyik tovább.

A fiúmei bonyodalom.

Fiume, jan. 10.

A fiúmei representanzát a kormányzó helyettes kénytelen volt tegnap felfüggesztetni. Az újra megválasztott Mayländer polgármester ugyanis nem akarta letenni az esküt, mert az újjouan életbe léptetendő törvényeknek nem akart engedelmesseget fogadni.

Öt orakor ült össze a representanza Domini Vincez gr. elnöke alatt. A kormányzóságot Gaál Tibor helyettes kormányzó képviselte, a ki üdvözölte a képviselőtestületet s elrendelte a képviselők eskütelését. Mielőtt azonban az eskütelést megtörtént volna, Walluschnigg fölállt.

— Azért gyűltünk egybe — ugymond — hogy esküt tegyünk, hűséget esküdjünk a királynak és statutumunknak. Ezt azonban csak úgy tehetjük, ha autonómiánk sértetlenségét megőrizük; mert mit mondana a nép mely bennünket beavasztott, ha jogait konfiskálnak engedtök. Azután azt mondja, hogy Fiume külön teste a magyar koronának s így a magyar kormánynak nincs joga a representanza megkérdése nélkül törvényeket behozni és kijelentni, hogy a közigazgatási bizottság tagjai nem választják meg.

A karzat Walluschnigg beszéde alatt ismételt hangosan tetszését nyilvánította. Gaál Tibor kormányzóhelyettes hidegen, nyugodtan hallgatta Walluschnigg kitörését és egyszerűen az eskütételre rendelte el. A újonnan megválasztott képviselők mind az elnöki emelvény elé sereglettek; a jegyző felolvasta az eskütelést, a képviselők felemelve jobb kezüket, utána mondták az esküt s ezután névszerinti felhívás alapján sorban kezét nyújtottak Gaál kormányzóhelyettesnek.

Ezután következett az elnök, vagyis podestaválasztás. Gaál Tibor kijelölte a szavazatszedő bizottságot. A titkos szavazás megjelölve, kitűnt, hogy Mayländer 43 szavazattal, tehát túlnyomó többséggel ismét megválasztották. Három szavazat dr. Vió Antalra esett, nyolc szavazólapot dresen adtak be.

Midőn a kormányzóhelyettes Mayländer megválasztását tudatta a képviselők és a karzat zajos tapsba és evvibába tört ki. Erre a kormányzóhelyettes felszólítja Mayländer, nyilatkozzék. — A podesta kijelenti hogy örömmel elfogadja, de az új törvényeknek semmi esetre sem esküdhetnek engedelmesseget mert nem kérdzték meg a representanzát, hogy azokat behozatják e. Fernstikus taps tört ki erre a karzaton. Dr. Gaál Tibor kormányzóhelyettes erre így válaszol:

— Minthogy nem vagyok felhatalmazva ily feltételek kijelentés elfogadására, további felsőbb intézkedésig felfüggesztem a representanzát.

Gaál elnök felemelkedik, Walluschnigg, odakiált:

— Hát a két alelnök választása?

Gaál visszafelt: Azt majd csak ezután! S ezzel elhagyta a termet.

Aztán az emelkedni vágyás!

Jobb módú kereskedő vagy iparos családok gyermekei oly elősordú nevelést kapnak, mely a főrangokkal vetekedik. Ily leányokat a kasztbéli nem vehet el. Nem mer közeledni sem, de meg legtöbbször hiába közeledne! A leány ábrándjai magasabb körben mozgó világnyírról álmodoznak, s tekintetük sem meltaja a talán rangjából. S ha hozzá még szép is a leány, — vakon hiszi vágyait teljesültt! Ha családott, ő tartja magát legszerecsenesebbnek. — Ezért nincsenek nekünk (mint a németeknek) kereskedő és iparos dynasztiáink!...

Legrosszabb helyzete van a kevésbé szép és szegény uri leányoknak.

Itt minden érdek — (kivéve az esetleges protekciót) — hiányzik. Érdek nélkül pedig ma már nincs házasság.

Divatba jött (mert ma mindenben van díjat, legtöbbször a józan ész és izlés ellenére) a jour-ozás. Az etetés, itatás, — melyből a „potya” — szeretet fejlődött ki. Ritka eset, hogy az ily jour-ozó fiatal ember lépze megy. Az oszonákat elfogyasztotta, s a ki adta, — legtöbbször — elfeledte!...

Felteszünk többet említenem annál a közmondásnál, hogy: „haraggal nem lehet fogni verebét!”

Nagyon sokat adnak ma a kedvességre. Ha a lány nem gazdag, nem is szép, — rá mondják: „de kedves!” No hát ez a kedvesség igen tág fogalom. Kisokat fecseg, rá fogják, hogy — kedves! Pedig ez legtöbbször csak tettetés, a szerénység ellentéte, vagy legalább is rozsz szokás. Általában kedvesség fogalma körül is számtalan a téves fel fogás.

Tapasztalat mutatja, hogy a kedvességből (kivételeknek a szokásos tisztelet megadatik!) nővők ki magukat a legnagyobb háripárk. Az ily kedves nőktől pedig minden férfinak el megy a kedve. Nincs szeretetre, imádásra méltóbb a szeretetre

A kir. tábla első ülése.

A kolozsvári kir. ítélőtábla a folyó évben január 5-én tartotta első teljes üléstét, a mikor Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök üdvözölve a teljes ülést, visszapihlantást vett a mult év eseményeire; kiemelte, hogy a kir. ítélőtáblát a mult évben súlyos csapások érték: Ziegler Emil tanácselnök, Csányi Ferenc és Sutoris Albert bírák halála; hosszas betegség gátolta őket, valamint a mult év folyamán nyugalomban vonult Müller Vilmos bíró a munkában; ennek dacára s bár az ügyforgalomban emelkedés volt, a kir. ítélőtábla megfogyatkozott bírói kara dícséretre méltó ügybuzgalommal kitűnő eredménynyel felelt meg feladatának; — fölemlítette, hogy a sommás eljárás, házassági törvény és örökösödési eljárás a kir. ítélőtáblán nagyobb forgalmat nem idéztek elő; de e törvények üdvös hatása s befolyásuk a jogintézmények és birtokviszonyok megszüldítésére érezhetően mutatkozik; a folyó év feladatai közé tartozik az új bünyádi eljárás beható tanulmányozása; a járásbírósgoknál folyó év május 1-én életbe lép a lajstromrendszer, mely a kezelés egyszerűsítését czélozza.

A tábla ügyforgalmi és tevékenységi adataiból fölemlítendő:

1896. év végén hátralék volt 108 polgári, 100 büntető, összesen 208; 1897-ben érkezett 3539 polgári, 3626 büntető, összesen 7165. (1896-ban összes érkezés volt 6991); elintéztetett 1897-ben 3485 polgári, 3464 büntető, összesen 6949 (1896-ban 6942); hátralék 1897 végén 162 polgári, 262 büntető, összesen 424. — A sommás eljárásban 1897-ben 79 felülvizsgálat, 23 felfolyamodás érkezett (1896-ban 74 és 18.). — Hátralék 6 felülvizsgálat, 1 felfolyamodás.

Az érdemi elintézkedések átlag egy bíróra 330 (1896-ban 298) esett, 13 bíró számítva, holott csak 4 hónapig működött 13 bíró, 8 hónapig azonban csak 12 bíró.

A kir. ítélőtáblának az első bíróságok határozatai fölött az ügy érdemében hozott határozatai közül 54¹⁰/₁₀₀ volt helybenhagyó.

Ellenben a Curiatól leérkező határozatoknak 80¹⁰/₁₀₀-a volt helybenhagyó, — számításba véve a helybenhagyóval egy tekintet alá eső 28¹⁰/₁₀₀ visszautasítót is.

E részből javulás mutatkozik, mert 1896-ban a helybenhagyó curiai határozatok %-a 79¹⁰/₁₀₀ volt. 1896-ban a kir. ítélőtáblánál a Curiatól érkező helybenhagyó és visszautasító határozatok %-a 81¹⁰/₁₀₀ és 75¹⁰/₁₀₀ között mozgott.

A fegyelmi bíróság tagjai 1898-ra ki-sorsolás után: Gál Jenő, Szűcs Ákos Ákos, Hossz László, Mikó Imre; póttagok: Bocskor Mihály, Horváth Kálmán, Káin Hugó, Pap Farkas táblai bírák.

Elnöki tanács: Fekete Gábor elnök, Heppes Miklós tanácselnök és a kinevezendő másik tanácselnök; Bocskor Mihály, Zsákó István táblai bírák; póttagok: Gál Jenő és Szász Dénes táblai bírák.

Telekkönyvi vizsgálati bizottság: elnök Heppes Miklós tanácselnök, helyettese: a

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. Január 12.

Vedlett patriarchália.

Irta: Suchán Elemér.

Ritka, mint a fehér holló manapság, egy-egy — az ideális tényezők közrehatásának eredményeképp létrejött — esküvő.

Az ideális szerelmi házasságok kora lejárt! Változott az emberi felfogás, a család fogalma, az életcél, a nevelés! Változott minden, noha a természet célja mindvégig a régi!

Az összes jelen helyzetek s állapotok főoka a realizmusban van!

A megélhetési viszonyok károsan változott alakulása, az igények fokozott mértéke s a kíváncsalak nehéz betöltése miatt félnek a mostani lovagok az életküzdalemtől. Gondtalan, könnyű, érzi élet a jelszó ma, — holott épen a küzdelmek változatában fekszik az élet becsé, mert a mozgásban nyilvánul az élet, a haladás s ezek is jellegzik azt.

Az anyag ural ma minden positiót, mit úgy indokolnak, hogy: „sok az ember, — kevés a főka!” Némely pajkos ember erre úgy parodizál: „kevés a férfi, — sok a lány!” (Persze őt ezt a házassálatre viszik át.)

Egy kedélyes statisztikus kiszámította, hogy Magyarhonban 7 egész 4 tized leány jut egy férfire (máshol még rosszabbul állanak).

Már most vegyük a férfiak kis számát s vegyük tekintetbe, hogy ezek közül hány nőülhet fizice, hány morálca; hány nőül, ki nőülhet, hány nőülne, ki nőülhet; s öszszeyéve tényleg ki nőül. No, de most hány házasság a sikertült, azaz boldog házasság e

kevés közül is? ... Mert legtöbbször csalódnak a házassálek, kik közül mindenik csalni hiszi a másikat s végeredményben megcsalja önmagát.

Ma anyagi körülmények kalkulációi kötik a házasságot, hol mindent kombinációba vesznek, csak a szerelmet nem, mely pedig a tulajdonképi fő oki czél! Ma mindenki pénzt, anyagi öbnyöket, javakat keres; a házasság fogalmát szó szerint véve. S a sajátképi czél eszköze, t. i. a nő; — mel-lékes.

Szegény leányt nőül venni neveléséges dolog, vagy legalább is ostobaság! Csalódatos azonban, hogy a kényszer, hála s érdek házasságokból született (testileg, szellemileg) satnya gyermekek feletti tündődés senki gondolatát nem bántja.

Hogy a természet legfőbb törvénye (a faj) lábál tiportatik, az ellen senki ki nem kel.

Ma a család alapításban az egyéni önzés jutott felszínre. Ez az egyéni önzés ját-sza ki a természetet, mely azonban bosszujában mindig egyformán következetes.

A férfiak nagyrésze nem azért nőül, hogy természeti hivatását betöltsen, hanem, hogy legyen helye, hol kényelemben élve s mindent egyéni birtokába véve önzésének kielégítést szerezzen.

Kiegett szívvél, elfogyott élet- és lelki erővel lépnek házasságra, mert az élet örömeit előbb a kávéházak asztalai körül s a festett donnák társaságában keresték. A házasságban tehát nem az életet, hanem a pihe-nést, a nyugalmat akarják feltalálni. Természetes tehát, hogy keresik az eszközöket, az anyagiakat erre. Sok férfi nőüllesse egyértelmű adósságaitól való meneküléssel. A gyanutlan hitves vagyonából fedezi (talán más nő-kért csinált) adósságait, mely ha annak tudomására jut, a legrosszabb érzést kelti benne.

A férfi szabadságát félti, mintegy a házasságtól; hátha balul üt ki s számításai nem sikerülvén, élete megmetyéleztektik. Ha bir annyi jövedelemmel, hogy ő avval független létet biztosíthat magának, nem nőül, mert nincs rá szüksége. (Ha adósságai lesznek talán rá szánja magát). Tombolva él addig.

Nem nőül (noha jövedelme meg volna hozzá) mert fél, hogy egy nagy igényű, uralkodni szerető Xautpétt kap, ki nem hogy megédesítené, de megkeserítené életét, mely amugy is kinos és nehéz küzdelmek árán az övé! Mit kell egy férfinak — bármely téren — átküzdenie, átélnie. Ugyiszólva átlagos életkoruk egy harmadát késületben töltik el, a másik két harmad átélhetése miatt. Ezt a zehenzen szerzett existenciát féltik lekötni egy esetleg rosszul sikerült házassággal.

Mert nem csak a férfiak okai egyedül a gyér házasságoknak, hanem a nő is, illetve a női nevelés.

A férfiak nevelése egyöntetűbb, mert őket leginkább maga az élet neveli az életre, ez pedig annyira a mennyire következetes.

De a nők leginkább otthon a szülői körben nevelődnek, ének, s itt (a tudatlanság, elfogultság miatt) legtöbbször téves alap-elvek az irányadók!...

A szülők, mint egy vásárna készitük elő lányukat. Inkább adnak külsőségekre, mint a belbecse. Elegáns öltözetek s csillogó fénytűzéssel keltik föl a férfiak (a szórakoztatók!) figyelmét.

A férfi pedig, ki a családfenntartás szereznyebb eszközeivel, noha rendelkezik; el-ijed a pompától, fénytől, mert jövedelme nem ilyenekre van előirányozva. Csak az árnyéktól ijedt meg, pedig az felületén. Az a fény a mindenható hitel varázslata s az a szegény feleskített árucaikk (a leány!) talán maga is jobb szeretné, ha e hamis értékek nélkül lehetne Hymen lánczainak hordozójává!...

kinevezendő tanácselnök, rendes tagok: Bocskor Mihály, Zsakó István, Gál Jenő, Szász Dénes; póttagok: Horváth Kálmán, Hosszu László, Mikó Imre kir. táblai bírák.

Birtokrendező mérnök vizsgáló bizottság: elnök: Fekete Gábor kir. táblai elnök, tagok: Horváth Kálmán, Hosszu László kir. táblai bírák; dr. Isschutz Gyula, Reinhold Arthur kir. törvényszéki bírák; Makray Lőrincz kataszteri igazgató, Kollár Dániel kataszteri felmérési felügyelő; Pataky Viktor, Novák Béla birtokrendező mérnökök; dr. Czikmántori Ottó, dr. Isacu Aurél és Molnár Sándor ügyvédek.

Könyvtári bizottság: elnök Fekete Gábor kir. táblai elnök, tagok: Heppes Miklós tanácselnök és a kinevezendő új tanácselnök; Bocskor Mihály, Zsakó István, Gál Jenő, Szász Dénes, Szócs Ákos kir. táblai bírák és dr. Pap István elnöki titkár; könyvtárnok: Rajka Albert tanácsjegyző.

A kolozsvári Nemzeti Színház.

Kolozsvár, jan. 12.

Az „Országos Hírlap” egyik utóbbi számában jónak látja a kolozsvári Nemzeti Színház jövő sorsával foglalkozni. — Hosszu czikkben tárgyalja Bölöny Józsefnek, az új intendánsnak intézkedéseit és reformjait s végül arra a következtetésre jut, hogy a kolozsvári színház renaissance-a fényesnek ígérkezik.

„Szép időket élt át a kolozsvári Nemzeti Színház!” — sohajt fel — és most ismét fényes jövő áll előtte. Mind szép dolog az, a mit az „Országos Hírlap” leirt és különösen szépek látszik onnan a távolból, Budapestről. Hanem mi, a kik itt vagyunk a közelben és nem távcsővel, sem nagyító üveggel, hanem szabadszemmel látjuk a dolgokat, kénytelenek vagyunk budapesti láptársunknak egy pár tévedését helyreigazítani, mert az egész cikkéből az látszik, hogy feltűtették. Hogy fényes vagy nem fényesnek ígérkezik-e a kolozsvári színház jövő sorsa, arról nem szolunk. Csodák még mindig történhetnek. Lehet, hogy az új tagok bevalának, lehet hogy lesznek jó előadók: bizzuk tehát a jövőre. Akkor majd lesz alkalmunk elmondani véleményünket. Hanem akkor, mikor egy fővárosi lap számírnak festi a színház jelenlegi helyzetét és társulatát; nekünk is van pár szavunk.

A cikk egyik passzusa következőleg szól: „Ujabbán mindinkább érezhetővé vált a dekadencia. Egész harmadrangúvá süllyedt a színház nívója. Igen megkönnyítette ezt az utóbb elfajult magánvállalkozói rendszer is, a mely persze a zseb uralmát nyögte és művészi feladatok megoldására ádós keveset igyekezett, a melynek azonban, szerencsére, már megszámlálvák órái.”

Ilyen vádat a kolozsvári színházról nem lehet mondani, még jobb jövő reményében sem. Ugyan miiben nyilvánult az a dekadencia a melyet mostanában oly sűrűn szoktak emlegetni? Miért harmadrangú a kolozsvári színház? Talán, mert sok előadása művészi tekintetben felülmúlja a budapesti előadásokat? Vagy, mert a kolozsvári Nemzeti Színház az egyedüli az országban, a hol a klasszikus darabok állandóan műsoron vannak? Lehet-e dekadenciáról beszélni olyan színháznál, a melynek olyan országos hírt

nek, ki orvosi tudománygyal foglalkozik. Az emberi test szétagolásánál még férfiak is vesztenek az illúzióból s ideálizmusból, hát még a nők, kik pedig a megtestesült ideálizmust kellene képviseljek...

Ami sok száz évig a nő nem panaszkodott s ma — épen most, a világrendet akarja megváltoztatni.

Nem az okban, hanem az akaratban keresvén a hibát, győzni nem fognak soha! A nőnek épen nőiségében rejlik vonzó varázsa, mint férfinek a férfiaságában!...

Külsőben az egyszerű, izléses egyéni csinoság, belsőben a nőies, női szeretetre méltó tulajdonságok legyenek meg. Első sorban anya, másodsorban feleség, s csak harmadsorban legyen a nő, — asszony!

Tudjon annyit, mennyi épen kell, de egy jótával sem többet! Egy, a férfiaság attribútumaival bíró férfi többet nem kíván ezéknél. A férfiak izlését, gondolatvilágát a nők romították el!

Vegyük a létrejött házasságokat s nevezetesen a boldogtalan, rossz házasságokat. Majd meg szokják egymást! Szokták mondani a szülők, ha gyermekeik a kölcsönös szerelem nélkül lépnek házasságra. Ez a leghamisabb felfogás e kérdés körül! Lehet, hogy csendes életük lesz — de boldog soha!

A nők közül azok, kik a szüleik háznál jó viszonyok közt éltek, sok esetben nehezen, vagy épen nem tudnak megszokni a férj — esetleges — szűkebb költségvetésű háztartását.

Az igényekről (mik pedig igen nagyok szoktak lenni, pláne, ha egy kis pénz is hozzátartozik a nő!) nem bírván lemondani, kölcsönös a szemrehányás. Ebből a gyűlölet, melynek gyakran válság a vége. Vagy szerepcsere van! Az eredmény ugyanaz!

Sok nő azt hiszi, ha férjhez ment, többé nem kell küszökre adnia. Elhanyagoltan, mondhatni lomposan jár, ruházata nem izléses. A férfi hideg, lassan arra a felfedezésre jut, hogy ő nem szereti többé nejét.

gikusa van, mint E. Kovács Gyula; olyan utólrhetlen jellemzésre, mint Szentgyörgyi István; olyan kitűnő komikusai, mint Megyeri Dezső vagy Vendrei Ferencz; olyan kiváló népszínmű énekesnője, mint Áldor Juliska; olyan szép hangú koloratur énekesnője, mint Ruzsinszky Ilona; olyan elsőrangú drámai színésznője, mint Szerémy Gizella és György Ilona? Hát dekadencia ez?

Lehet-e dekadenciáról beszélni olyan színháznál, mely az „Ember tragédiá”-t csaknem olyan fényvel és nagy sikerrel adja akár csak a budapesti Nemzeti Színház; mely a „Gyimesi vadnyír”-ot, az „Ördög mátká”-t jobb előadásban adja, mint a Népszínház; melynek „Durand és Durand”, „Niobe”, „Államtitkár ur”, „Coulisset ur” előadásait a Vigszínházé mellett emlegetik?

De hát hagyjuk ezt. Józan ember, a ki látta a kolozsvári színház előadásait, nem fog dekadenciáról beszélni, s nem fogja azt mondani, hogy a kolozsvári társulat harmadrangú.

A cikk további passzusa így szól: „Bölöny terve valódí Meccénásra valának. A mellett, hogy alig pár hónap alatt, mióta intendáns, máris huszezer forintot költött saját vagyonából a színházra, állítólag évente körülbelül ugyanakkora összeget szánt művészeti céljainak megvalósítására. Ha tehát a szinte páratlan bőkezűség és az állami szubvenzió mellé, célirányos, öntudatos és művészet költeményeinek megfelelő vezetés járul, akkor fényesnek ígérkezik a kolozsvári nemzeti színház renaissance-a.”

E sorokra nincs megjegyzésünk. Hogy eddig mennyit költött az intendáns a színházra, azt nem tudhatjuk, tehát nem is beszélhetünk róla. Adná az Isten, hogy mi legyünk az első, a kik az ő ebbeli érdemeit méltassuk s mint valódi Meccénásról beszélhesünk róla.

Minket inkább az érdekel, a mit az „Országos Hírlap” a jövő társulatról ír:

„Bölöny már nagyobbára összeállította az új társulatot, a névsor azonban még nem mutat többet, mint hogy a kezdet nehézségein kell előbb átvérgődni, míg a reményeknek megfelelő társulat játszhatik a kolozsvári színpadon. Az újonnan szerződött tagok nem éppen a krémjéből kerültek ki a vidéki színészetnek, s így egyelőre csupán a régi tagok ereje fogja a színház erejét szolgáltatni. A régiek közül nem pusztán vidéki mérték szerint kiválnak: Kovács Gyula és Szentgyörgyi István első sorban, mint valódi művészi nagyságok; aztán Megyeri Dezső, a művezető és eddigi vállalkozó igazgató, Vendrei Ferencz, Leővey Leó, Rózsahegy Kálmán és kivált Kassai Károly, mindannyian komoly, számot tevő erők. A színésznők közül már csak Solti Helén, a ki a múlt szezonban mint a „Két tacsó” Fanfania ritka sikereket aratott és Turchányi Olga képviselik előnyösen az újjalakult régi gárdát.”

Most már csak azt nem tudjuk, hogyan egyeztessük össze azokat a nagyszabású dícsárteket az ebben foglaltakkal. Mert a mi ebben van, az egyszerűen neveltség bárgyúság. Nem hisztük, hogy ennek a dícsárteknél Bő-

Egyik másik férfinek házasság előtt mindent ígérnek, de vagy keveset, vagy épen semmit nem adnak. A férfi számításai zatónyra jutottak, megcsalva tudja magát s... A többit tudjuk!...

A férfi le van kötve, szabadsága korlátozva van, elkecsedik stb.

Emlegettem, hogy a férfiak nagy része kiégett szívvel pangó élet kedvvel és lelki erővel lép a házasságra. A férfi megcsalta e nő, mert boldogítani nem tudja. A nő kénytelen megcsalni a férjét, mert utalva van rá! A nő így jogosan csal, mert a morál törvénye nál hatalmasabb a természete. A férfi lehetlenségekben elkecsedik s a családi képzelt béke örökre meg van bántva.

Ma a házibárátok kevés helyen hiányoznak. A ház barátja magát a nő barátja teszi. Már pedig, hogy nő és férfi között barátság legyen, sokan tagadják.

Közöttük pusztá barátság: a valódi fogalomnak megfelelő, — nem létezhet. — Ez szerelem! Titkolt egyik vagy másik részről, — de szerelem, így történik meg az, hogy sok férfi másnak nőül. Nem mondom valótlanságot, ha felhozom itt azt is, hogy vannak nők, kiknek felnőtt gyermekeik dacára is, vannak tiltott viszonyai:

Hibás a nő, ha olyanhoz megy nőül, kit vagy ő nem szeret, vagy arról tudja, hogy őt nem szereti. Az ilyen s hasonló házasságokból nemzett gyermekekről igen hosszasan lehetne beszélni.

Sok dolgot hagytam el, csak az általánosabb okokat hozva fel, melyek után ítélve rájehetünk, hogy miért van oly kevés egybekelés.

Az életből vett valódi példákat általánosítottam, melyek igazságáért (ki nem hiszi, annak adatokkal bizonyítva) szavatolok.

Lotto játékként tűnő fel a férfiak előtt is a házasság; annak aránytalan rossz valószínűségére, kockázatnani nem akarnak.

Mindkét nemben van hiba, — sok, de a nőkben — több!...

lőny is örülne. Olyan az, mint a mikor azt mondják: adtál uram esőt, de nincs köszönet benne. Meit ebben az van mondvá, hogy a Bölöny okozta renaissance fényesnek ígérkezik — bár a névsor még nem mutat többet, mint hogy a kezdet nehézségein kell előbb átvérgődni (!); a társulat kitűnő lesz — bár az újonnan szerződött tagok nem épen a krémjéből kerültek ki a vidéki színészetnek (!) Vagy mit szoljunk ahhoz, hogy a Bölöny női tagjainak koronája az „Országos Hírlap” véleménye szerint Solti Helén (!) Turchányi Olga (!) Talán nincsenek a Bölöny társulatában jobb erők? Ezek a legjobbak? Tudunkkal nem. Hogy lehet egy fővárosi lapnak a „Két tacsó” Fanfaniában aratott ritka sikerekre hivatkozni? Hogy lehet Turchányi Olgáról úgy beszélni, mint a Bölöny olyan énekesnőjéről, ki előnyösen képviseli az újjalakult régi gárdát?

A mi pedig a szervezést illeti, Bölönynek most már sokkal könnyebb jótársulatot szervezni, mint annak idejében Megyerinek, mikor az igazgatást átvette. Megyeri mindössze 3—4 régi tagot kapott, a többi egytől-egytől ő hozta Kolozsvárra, ő tehát csakugyan új társulatot szervezett. De Bölönynek csak ki kellett egészíteni a társulatot. Mert kik az ő társulatának jó erői? Azok, a kik a jelenlegi társulatnak is számottevő tagjai: E. Kovács Gyula, Szentgyörgyi István, Megyeri Dezső, Vendrei Ferencz, Janovics Jenő, Mezey Mihály, Kassai Károly, Pataki Béla, Rózsahegy Kálmán, Bartos Gyula, Leővey Leó. Ha tehát Bölönynek idővel jó társulata lesz, az érdem nagy része mégis Megyerié lesz. Érthetetlen azonban az, hogy miért szerződött Bölöny a nők közül épen azokat, a kik az idén is alig váltak be? — S miért van az, hogy épen a kitűnő női tagokat bocsátja el?

Érdekes a cikk következő passzusa: „Világos, hogy az új regime kötelezősége kell, hogy tekintse, változtatni a mostani kritikán alul levő gázsiállapotokon, s ha így értékűkhöz mérten az említett régi és időről-időre szerződött szükséges és kiválóbb új tagokat elfogadhatóan fogja fizetni, méltó lesz régi hírnevéhez a kolozsvári Nemzeti Színház.”

A kritikán alóli gázsiállapotokhoz nekünk is van pár szavunk. Először nem voltak az állapotok kritikán aluliak. Másodsor: Bölönynek ez állapot változatlan marad. A gázsiakat Bölöny sem emelte fel, dacára annak, hogy szubvenziója nem 26,000, hanem 40,000 forint. E. Kovács Gyula és Szentgyörgyi István, kik méltán vártak fizetés-emelést, az új regime alatt is csak annyi fizetést kapnak, mint eddig. Megyeri három énekesnője: Áldor, Ruzsinszky, Forrai összesen 1000 frtot kaptak; Bölöny három új énekesnője csak 6—700 forintot? Vannak régi tagok, a kiknek még kevesebb lesz a fizetésük, mint eddig. A gázsiállapotokról jobb tehát nem is beszélni.

Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy miféle értesítések alapján írhatta azt a cikkét az „Országos Hírlap”, mert egyetlen adata sem helyes. Először is a színház szubvenziója nem 45000, hanem csak negyvenezer. Másodsor pedig a színház nem lesz államosítva. Ez nem államosítás; legalább szerintünk nem. Ez is csak vállalkozói rendszer. A különbség csak annyi, hogy a vállalkozó intendáns kezességét vállalt, hogy a színház minden jövedelmét a színházra költi, sőt fedezi az esetleges deficitet is. Ha államosítás volna, akkor az állam viselné a garanciát. Gondoljuk csak meg, mi lenne, ha Bölöny hirtelen lemondana, vagy megválna állásától? Az, hogy hogy minden a régi állapotba esne vissza. Az állam nem vállalna felelősséget s kiadná a színházat újból egy vállalkozó igazgatónak, hogy dolgozzék saját felelősségére. Államosításról beszélni tehát egyáltalán nem lehet. Ezzel csak feltűtették a kolozsvári közönséget, a mit legelőnkebben bizonyít az, hogy Bánffy Dezső diszpolgárságát ennek a nem létező államosításnak köszönheti.

Még egy szót. Bárhogyan szervezkedett is Bölöny, működése elé azért jó reménnyel is nézhetünk, mert sok hiányt kipótolhat, szerződéseket is köthet, szóval a közönség igényeinek eleget tehet. Hanem, hogy az „Országos Hírlap”-ot feltűtették, az bizonyos. Különben az ilyesmi nagyon könnyen megcsik. Épen azért nem veheti rossz néven budapesti láptársunk, ha azt mondjuk, hogy mások óvatossá legyen s bízza az efféle dolgot olyan emberre, a ki nem restelli utána nézni a dolognak, no még értis valamikébet a színházi ügyekhez.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 12.

— Kolozsvármegye közigazgatási bizottsága havi ülését gr. Bély Ákos főispán el-

nökölte alatt ma délelőtt tartotta meg. A választott tagok közül jelen voltak: Báró Bánffy Ernő, Gyarmathy Zsigmond, Gyárfás Benedek, báró Petriczevits Horváth Kálmán, Matskai Pál és Szabó József. Az ülés legérdekesebb tárgya bánffyhunyadi pár állami tanítónak igazgatójuk Kolcsár Lajos elleni panaszos ügy volt. Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő részletes és alapos előadása alapján a bizottság meggyőződött, arról, hogy a vádakodás minden alapot nélkülöz, — s így egyhangulag ellet fogadva a tanfelügyelő azon véleménye, hogy a panasz elutasítandó. A vádaskodók egyszerű megdorgálásával ez egyszerű a bizottság meglegszik s bár — ha meg érdemelnék a fegyelmi vizsgálat elrendelését is, de attól eltekintenek.

— Nyílt kérés a kolozsvári márcz. 15. bizottsághoz. Vidékről kaptuk a következő sorokat: A kolozsvári márcz. 15. állandó bizottság működését megszoktuk úgy tekinteni, mint irányadó haza részben. Annál meglepőbb reánk nézve az, hogy ez idén a bizottság működéséről életileg még nem adott. A nagy nap ötvenedik évfordulójának küszöbén állunk s óhajtanók, hogy a nemzet újja érdekében eme szép napja megünneplésénél Kolozsvár és a vidék között harmonikus együtt működés történjék. Azért tisztelettel kérjük, kegyeskedjék b. lapjában ennek kifejezést adva, az intézők figyelmét a kezdeményezésre felhívni. Szamosújvár 1898. jan. 11. Több érdeklődő.

— Lesz-e vármegye bál? Kaptuk az alábbi sorokat. Tek. Szerkesztő Ur! Örömmel olvastuk a tegnapi „Ellenzék”-ben azt a hírt, hogy Kolozsvármegye is rendez az idén táncmulatságot. Helyén is van. Szükségessé is, illő is, felszentelni az új megyeház dísztermét egy impozáns megye bállal. Hisszük és óhajtjuk, hogy a vármegye fiatalsága élükön a fiatal derék alispánnal a bálbizottságot rövid idő alatt megfogja alakítani. Tisztelettel: Több tánczedvelő.

— Szürke a menybolt. Tegnapi előtt a legszebb reményekkel készítették elő a sétatéri fő jegén rendezendő ünnepélynek előmulatát. Ma reggelre virádlág szürke volt a menybolt, mint a bakancsos köpenyeg. Finom eső cseppek hulltak néha, az esz csepegett, a gyalog járók közelete sikos volt. Halifax hívei saenyu arczsal nézik ezt a nem kedvező légütneti állapotot. Angliába, a ködök hazájába kívánják ezt az időt s vissza óhajtják a derűs, fagyos napokat! Hát ezek is be fognak következni. Nem kell csüggedni. Január második felében, február elején márczius közepéig az idén állandó fagy lesz.

— Kolozsvár utcái. Kolozsvár tanácsa a mérnöki hivatal előterjesztéseire végie maga is rájött, hogy Kolozsvár utcáinak közelete hanem is mindenütt szégyenletes s rossz, de legalább is — kritikán alól való. Végre tehát arra határozta magát a tanács, hogy a város utcáinak közeletét rendbe hozatja. Az utóbbi években tényleg sok eredménynyel is találkozhatunk e téren, de ez még mind nem elégséges arra, hogy valamit már rég sürgetett általános javulásról lehetne beszélni. Am hisztük, hogy idővel e téren is nagyobb felbuzdulás fog bekövetkezni. Mint most értesülünk a tanács e tárgyban újabbán egy lépéssel ismét előre vitte az ügyet. Arra tekintettel ugyanis, hogy Kolozsvár két utcája és pedig a Wesselenyi és Külmonostor utcák gyalogjáróin létesített aszfalt burkolat jónak és célszerűnek mutatkozik, s arra tekintettel, hogy a közgyűlés az utcák megjavításá iránt utasítást már adott a tanácsnak, ez felszólította a magyar aszfalt-részvénytársaságot — mint, a mely a két utcában kísérletképpen készítette az aszfalt járdát — hogy tegyen ajánlatot a még kijelölendő többi belvárosi utca gyalog járójának aszfalttal való burkolása iránt. A megkeresett cég mielőtt konkrét ajánlatát megtenné, tegnap leküldötte Budapestre a titkárt, a ki tegnap délután a tanács és tagjai és a főmérnökkel hosszasan értekezett a kérdés részletei felett, s a cég most már a titkár előterjesztéséhez képest fogja a maga ajánlatát a tanáshoz benyújtani. Ha tanácsnak az a ezéja, hogy mennél olcsóbb egység árakat nyorjen — akkor nézetünk szerint ezt legbiztosabban — nyilvános pályázattal lehet elérni. És mint, hogy maga a törvény is ily eljárásnak rendelkezik, elvárjuk a tanácstól, hogy az esetben, ha nagyobb munkáról van szó akkor hirdessen nyilvános pályázatot, mert a magán uton való felszólítások — nem lévén verseny — soha sem vezetnek a kívánt eredményre. Az pedig, hogy Kolozsvár több utcái aszfalttal burkoltassanak, van olyan fontos és költséges kérdés, hogy nyilvános verseny útján biztosítsassák az elérhető kedvező eredmény.

— A kolozsvári polgári dalegyület, január 15-én tartja az idei első hangversenyt műkedvelői előadással egybekötve. A jól szervezett dalegyület kitűnő, darabokat fog előadni, mely után a műkedvelők a „Leánykérő” című egyfelvonásos színdarabot adják elő. A darab szereplői lesznek: Melitskó Ida, Seeman Eszti, Makó Ilona, Reich Róza, Joren Emilia, Reich Frigyes, Naszvadi N. Varga R. és Imre József. Ugyanazok a műkedvelők többnyire, a kiknek játékában már nem egyszer gyönyörködött a daestély

közönsége. Melitskó Ida műkedvelői ügyességét és temperamentumos játékát már többször dicsértük meg. Kétségtelen tehát, hogy a közönség igen kedves és élvezetes estélyben fog részesülni.

— Villamos vasút Kolozsvárt. Kolozsvár város törvényhatósága ülésében közelebből tárgyalás alá fog kerülni a kolozsvári közúti vasút részvény-társaságuk az a beadványa, mely szerint a közúti vasúton a vilamos üzemmel felső vezeték alkalmazása mellett a régi szerződés alapján berendezni hajlandó. Ezen fontos ügyben f. évi január hó 13-án d. u. 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (Belközép-utca 3. sz. a.) értekezletet fognak tartatni. Figyelmébe ajánljuk az értekezletnek, hogy az újabb engedély csak is oly formán volna megadandó, hogy a jelenlegi, kosi közlekedést megakasztó sinek eltávolíttassanak, az összes utcákban csatorná sineket fektessenek le. A teherszállítás a belváros egész területéről kizszorítandó. A közúti vasut működését a rendőrségnek is figyelmébe ajánljuk. Szerz. desileg ki van köve, hogy vasárnap a teherszállítást nem szabad eszközölni. Ennek dacára a mult vasárnap is szénrel terhelt vagonokat vontattak a főtérre s ezeket ott huzamosan tologatták ide — oda.

— A nőegylet javára. A kolozsvári jótékony nőegylet pénztára újra 100 frttal gyarapodott, egy jótékony urnó adománya folytán. Szentiványi Gyuláné szül. Szabó Polexina ugyanis 100 frtot adományozott e humánus együletnek.

— Daniella hangverseny. Daniella Malvin énekesnő hangversenye, mely hétfőről elmaradt, pénteken este tartatik meg a Redoutban.

— Gyarmathyné köszönete. Emlegettük, hogy az aradi női, Várossy Malvin, Koncebítzkné-Ebtyös Margit és Zachariáné-Kallos Ilona kezdeményezésére és gyűjtése alapján, újvire ezüst-koszorúval lepletk meg a két kiváló, magyar írónőt: Gyarmathy Zsigánét és Czobél Minkát, Gyarmathyné most — Várossy Malvinhoz intézett következő levelében köszönte meg az aradi nők ajándékát:

Tisztelt Nagyság!

Bár mennyire szívem szerinti vala, még sem irhattam azonnal, mert a családban súlyos beteg van, a kihez még az nap Kolozsvárra mentem volna, midőn az én szeretett aradi hölgyeim küldtökének jött a sürgönye: érkezem. Ezt az érkezést be kellett várnom és csak másnap indultam, a honnan ma érkeztem haza.

Nem bír nélkül jött és mégis rendkívül meglepett és igaz örömet okozott az a gyönyörű ajándék, melyre — félek — nem fogok rászólíthatni, mert mikor az ember túlér a deledőjén, gyorsan halad lefelé. Da a mily mértékben apad az alkotás ereje, úgy fog nőni nálam azok iránt, a kik ily nagy megtiszteltetésben részesítettek.

Mély és forró köszönetem küldöm Arad lelkes, nemesen érző hölgyeinek, mig elküldhetném azt a könyvet, mely nagy hálám csekély jelell nekik levd ajánlja. Legkedvesebb köteleseimnek ismerem azonnal sajtó alá rendezni Arad hölgyei kötetét és akkor beszélni még egy pár sort azokkal, a kik koszorujuk által magukhoz fűzték a szívemet.

Kérem Nagyságotat, tolmácsolja a fényes névsor tulajdonosi előtt hálás köszönetem és azon kéresem, hogy tartassanak meg jövőre is jóságos szeretetükben, mely előttem mindenha drága kincs levd.

Bánffy Hunyad, jan. 7. 1898.

Tisztefő hiva

Gyarmathy Zsigáné.

— Országos vásár. Kolozsvárt tegnap országos vásárnak kellett volna lennie. Am épen nem látszott meg a városom, mert még annnyi vásáros nép sem volt mint a rendes hetivásárokon. A vidék alig szolgáltatott valamit. Sem árú sem vásárló nem sok érkezett. Idegen iparos alig egy pár volt látható. Kereslet majdnem semmi. Még néhány bádóg edény árusnál volt nagyobb forgalom. Egyáltalán nagyon lanya és szintelen vásár volt.

— Az Obrenovicok veszedelme. A Köln. Ztg.-nak az jelentik Belgrádból, hogy Sándor királyon némi idő óta testi és lelki depresszióan oly veszedelmes tünetei mutatkoznak, hogy környezete komolyan aggódik miattá. A király minduntalan megváltoztatja elhatározásait és a legellentétebb tanácsokra hallgat. A radikális pártvezérek figyelmeztetik párt hieveiket, hogy nyugalmat színeljenek és titokban készítsék elő a jövőendő eseményeket. A szerb viszonyokkal ismerős emberek azt mondják, hogy a szerb királyi családot nagy veszedelem fenyegeti.

— Zsarolási kísérlet a szerb király ellen. Budapestről tegnapi kelettel írják: Meglepo fordulat állott be abban a szenzációs ügyben, a mely két nap óta egész Európában feltűntést keltett. Már tegnap is közudomásra jutott, hogy a zsaroló banda intézeti zsarolási kísérlet ellen, Benkó Róznak, a főszerepet játszó orfeunos dámának mai vallomása megcáfolja azt a hírt hogy Szerbia nőtlén királyának egy chautánénekesnő lett volna barátja, Ha Benkó Róza mai vallomása megerősítést nyer, úgy bizonyos, hogy a szépséges, könnyű vért leány csak eszköze volt a vakmerő csaló szövetkezésnek, mely az uralkodóra vetette ki hálóját. Ennek a szövetkezésnek, fejeként szerepelt Kovács F., ki tudósítói voltát rendőri kémkedések és felhasználta.

Benkó Róza, kit tegnap hoztak Bécsből Budapestre, hallgatta ki Bécei kapitány

A leány azt vallotta hogy sohasem volt! Sándor szerb királynak kedvese és ezt a hazugságot azért terjesztette, hogy udvarlójának körében érdekesebbé tegye magát. Arról, mi lesz a dolog következménye, fogalma sem volt. A zsaroló szövetkezet könnyelműségét felhasználta és segítségével akart a szerb udvartól pénzt ki-csikarni.

A vizsgálat eddigi adataiszerint Kovács rendőri tudósító és bérkocsitulajdonos a főbűnös. Holnapra nyolcz letartóztatás várható.

— **Vadászat.** Csekonics Endre gróf torontálmezei birtokára, Zsombolyára utazott, hol nagy vadászatot rendez, melyre a vármegye notabilitásain kívül számos arisztokraták hivatalos. A gróf óriási vadásztérletéről a négy napig tartó vadászatból 7—8000 nyulat és fácánt remélnék terítékre, mert e vad a vadászterületen rendkívül megsokasodott.

— **Vanderbilt doktora.** Vanderbilt nemcsak maga, gazdag a gazdagok között, orvosa is első helyen áll kollégái közt. Jean Charcot a híres Charcot fia, ez az irigylésemelőtő háziorvos, aki Vanderbiltet és nejét Alexandriáné kisrő a Catania jackson. Charcot napidíja 550 frank.

— **Magyar diák-ruha.** Ma érdekes ülése lesz a budapesti egyetemi kör bizottságának. A bizottság tárgyalni fogja ez alkalommal márczius 15-e ünnéves fordulójának miként való megünneplését. Váry Ortmann Albert, a kör elnöke, ki a név magyarosító mozgalom kezdeményezője volt, indítványozni fogja mozgalmának pártolóival együtt, hogy a magyar felsőbb diákság egyenruhát és törvényileg védett jelvényt hordjon, a minék számtalan esetben, főként csoportosulásoknál, nagy előnyei vannak. A magyar diákruhát a minden czizoma nélkül való fekete magyar öltözetet ajánlja az indítványozó.

— **A pudding.** Angolország régi idők óta rokonszenvez a pucseszal és a plumpuddinggal, de ez a rokonszenv meg talán soha sem vetett olyan hullámokat, mint az idén. Valóságos plumpudding-mánia tört ki az utolsó hetekben az angol polgárok között. Körülbelül egy millióra tehető ama puddingok száma, a melyeket a bűszke Anglia a karácsony hetében elfogyaszt. — Ezen felül mérhetetlen mennyiségekben exportálják a puddingot Németországba, Franciaországba és Oroszországba. Az ilyen exportált puddingot természetesen újra meg kell főzni, mielőtt az asztalra adnák, de a jó német gazdaszonyok, a kik többet értenek a regényírásához, mint a konyha titkaihoz, menyői ártatlanságukban nem egyszer nyersen adják asztalra a puddingot, s a kiskorú germánok savanyu arczsal, de fehérről arczsal fogasztják el a különös karácsonyi csemegét.

— **Edison fia.** A nagy feltalálónak, Edisonsnak fia most önállósította magát és ő is felcsoport — feltalálónak. Ilyen nagy ember fia persze apróságokkal nem foglalkozhatik. Most, a mit az ifjabb Edison feltalált, az nem csekélység, mert az a — „gondolat-fénykép”. A találmány részleteit még mely homály borítja. Csupán a következők kerültek nyilvánosságra. Az ifjú Edison a médiumnak lenyirja a haját és valami ragadós anyagot önt a fejére, aztán rejtélyes masinájával fotografiai felvételt készít a médium gondolatairól. Edison, az ifjabb abból a nézetéből indult ki, hogy nagy gondolatok, azaz nagy, fontos dolgok felett való gondolatok a fej tetemes megduzzadását idézik elő, míg kisebb gondolatok csak csekélyebb vibrálást. A „találmány” kétségkívül jelentékenyen emeli fogja az ugynevezett „hajfénykép” árszóját.

— **Indiskréti adóhivatal.** Az adóhivatalok eddig se voltak kíméletesek és kikütkaték a szegény adóalpoknak minden privát viszonyát, — de mégis csak a férfiakra szorítottak. Ő tőlük számon kérték az életmódjukat, de nem az asszonyaitól. Ezental másként lesz. Egy hannoveri város adta meg a nem követendő példát, behatva a feleség legitimebb titkaiba: a toilette titkai közé. Egy jánbor adófizető ugyanis föllebbezett a rá kirott adó ellen s amikor az ügyet tárgyalták, az adóhivatal urak a következő kérdést intézték hozzá:

— Miből fizeti ön a felesége ruháit? És amikor a férj nagy szemeket meresztett, folytatták ilyen:

— Ön adóengedést kíván, ámde a felesége igen választékos és drága toilettéket visel. Ki fizeti azokat?

A férj körülnézett, hogy mit vágjon az adóhivatali urak fejébe.

— Ez szemtelenség!

— Nono... a kérdés és a feltevés közzefekvő. Mert, ha nem más. hanem ön fizeti, akkor micsoda alapon mer őo adóengedést kérni. Toiletté van pénzünk, adóra nincs... Nos maga vagy más?

Nem hisszük, hogy a hannoveri eset iskolát csináljon.

— **Üjvéi ajándékok a régi időkben.** Érdekes dolgokat ír a Gualois arról a pazar pompáról, a melyet Franciaországban a királyok uralkodása alatt kifejtettek. Csodákat lehetne mesélni azokról az apró meissen szobrocskákról, a melyeket Orleans Fülöp, leányának, Berri hercegnőnek, a ki rajongott az effélékért, ajándékozott újvére, s a mely csekélységek 800.000 livre-be kerültek. De Genlis grófné elbeszéli, hogy az orleansi herceg, annak az évnék egy első napján, — a mikor ő h a r m i n c z a d i k életévébe lépett, akkora babát küldött neki, mint a minő nagy a grófné volt. A baba fényes ruhákba volt öltöztetve s pompás ékszerek és drága kövek csillogtak rajta. A restauráció idejében sokat beszéltek arról a lordról, ki egy dobozzal tele, bankjegyekbe gön-

gyölt, csokoládé bon-bont küldött az opra egyik tánczosnőjének. Ebben az időben a magas arisztokrácia rendkívül drága ajándékokkal lepte meg egymást. A fiatal asszonynak drága kövekből készült bokrétaát adtak; divatos ajándék volt telivér lovak által volt pompás hintó, melyet a megajándékozott a kapuja előtt talált a mikor elindult hazulról sétára. 1830 ban, Algir elfoglalása idejében, minden ajándéknak arabs jellege volt. Később divatba jöttek a csukorból készült virágok, a melyeket levelekből font kosarakban adtak át. Keztyűskatulyák és illatszerek dobozok, nemkülönbön bronzszobrocskák nagyon kedveltek valának. A virágokat természetesen minden formában felhasználták újvéi ajándékok gyanánt. Minden tárgy virágá alakult át. Bronzvirágokból tintatartókat készítettek, porcellán-virágokból kereteket csináltak a landallók számára s ébenfa virágtartókat természetesen és mesterséges virágokkal töltöttek meg. A játékszerek közül óriási kedveltségnek örvendett a Nóé bárkája. Fiatal mamák együtt játszottak a gyermeikkel s a szalonban vízmeduszát állítottak fel, amelyben a Nóé bárkája vígan uszkált ide s tova. Napoleon korában nagy divatban voltak a korzikai hőst ábrázoló apró szobrocskák, amelyeket manapság a gyűjtők oly nagy összegeket fizetnek.

— **A czár utazása** minden esetre a legkellemesebb valamennyi földi halandóé közül. A hatalmas uralkodó különvonata egy sineken mozgó palota, a melyben tökéletesen berendezett ebédlő, háló, társalgószobák vannak. A fiatal czárné budoárját kék selyem borítja; nagy fényűzéssel kiállított buforok díszítik, egy parányi íróasztal és egy gyöngyház asztal. A villamos lámpák lilomalakúak és fehér fényűnek. A kis Olga nagyhercegnő szobája világos rozaszínű és semmiben se marad el a czári palota gyermekszobájától. A kocsik kerekai gumival vannak bevonva, s így alé-kisseb neaz sem zavarja a czár utazását.

MŰVÉSZET.

Nőegylet hangversenye. Tegnap a ezinházban a kolozsvári nőegylet tartotta meg jótékonycélu hangversenyét. A színház zsúfolásig megtelt; minden jegy elfogyott. Az estének különös érdekességet kölcsönözött az a három vendég, a ki a hangversenyen részt vett.

Az egyik vendég Hubay Jenő volt, a kiváló hegedűművész, a ki négy számmal is szerepelt a műsoron. Őt már jól ismeri a közönség, hiszen minden évben szokott nálunk hangversenyezni. Szereti is, mert Hubay igazán szívvel játszik. Legnagyobb hatást tett természetesen a „Csárdajelenet”-tel, mely valósággal elragadta a közönséget. Hubayné Gebrian grófné énekelt még néhány dalt, többek közt „Boriska dal”-át Hubay „Falu rosszsa” című dalművéből, melyeket a közönség tetszéssel fogadott. Nem feledkezhetünk el Schönyvald Árminról sem, ki Hubay Jenő hegedűszólóját kísérte.

A harmadik vendég Nagy Mariska kisasszony volt. Az ő szereplése minket, mint kolozsváriakat, kiválóan érdekelt. Tudtuk, hogy a bécsi zenekonzervatoriumban első díjat nyert, de hogy mit tud, arról most győződöttünk meg. Mondhatjuk, hogy Nagy Mariska kitűnően képzett zongora művésznő, kiváló zenei talentum, a ki igazi ihlettel játszik. Tegnap Liszt „Nagy ábránd”-ját játszotta el nagy hatással a közönség tapsaira meg is kellett ismételnie.

Ezután Hubay „Cremonai hegedűs” című operáját adták. A szerző jelenléte ugy látszik ambicionálta a szereplőket, mert az előadás jó volt. Ruzsinszky Ilona igen szépen énekelte Gianninát, sok tapsot kapott. Kassai kitűnően játszta és énekelte Filippót, Mezei pedig Sandrót énekelte sikerrel. Elismerés illeti még Szegőti Istaduo szerepében. Érdekes volt ez az előadást az is, hogy a hegedűszólót maga Hubay szolgáltatta az első felvonásban.

Boszorkányvár. Milőckernek 6 év óta nem adott operetteje holnap új betanulással megy.

IRODALOM.

szünkről ezuttal nem tartjuk szükségesnek a kötet tartalmának, avagy egyes cikkeknek móltatásába becsátkozni, e helyett utalunk arra a meleghangu levélre, a melyet a nagy mű befejezése alkalmából Jókai Mór irt elsőszó gyanánt.

Mi magyar nemzet, írja a koszosus író, nem vagyunk elég kicsinyek arra, hogy bennünk a kuriozumok gyűjtői észrevegyenek és a florilegiumukba besorozzanak. Talán ha egész voltunkat bemutatnók a maguk tényleges alakjában, akkor észrevennének bennünket. Ez is egy ok lehet egy ilyen nagyszabásu ismeretterjesztő munka létrehozására, a minő a Pallas Nagy Lexikona. És ebben a műben megvan adva az egyenlő rang, sőt annál több: a megérdemelt fölény a Magyarországot, a magyar nemzetet ismertető adatoknak. Soha sehol annyi szakértelemmel kiállított adat-hatalmaz nem volt összesítve Magyarországról, annak egyes vidékeiről, népeiről kulturális haladásáról, mint ebben a műben. S a mit a szaktudós tolla meg örökölt, ezt az illusztrátor véstje, ecsetje híven ábrázolni törekedett. Mint a magyar nyomdászati iparnak diadala is dícsékedve felmutatható lesz a Pallas Nagy Lexikon 16 kötete. A Pallas Nagy Lexikona igazságot közöl mindenről, a mi a külföldé, a mi a nagy világé; de a mellett igazságot jegyez fel mindarról, a mi Magyarországa, a magyar nemzeté, történelemé, közmvéltődésé.

Farsang.

A kolozsvári ipartestület bálja. A kolozsvári ipartestület az idén is megtartja a Radoutban jótékonycélu bálját, a mely tekintettel a rendező bizottság összeállítására, nagy sikerűnek ígérkezik. A rendező bizottság élén Benigni Samu, mint tiszteletbeli elnök és Reményik Károly, mint elnök, Hirschfeld Lajos, mint titkár — állanak. A bizottsági tagok hatvanan vannak Kolozsvár előkelő iparosaiól. A bált a jövő hónap febr. 12 én tartják meg, bizonyára méltó sikerrel a tavalyhoz.

Huszonnégy bálanya egy bálon. Mint Budapestről írják, az idei farsang elite báljai közt, miként az előjelek mutatják, határozottan a protestáns árvaház javára rendezett protestáns bál lesz a primus inter pares.

Ezt többek közt abból is lehet képzelní, hogy e bálra huszonnégy bálanya fogadta el a háziaszonyi tisztelt, kik egész Budapest intelligenciáját maguk után vonják, s bár három közülük, sajnos, akadályozva van a bálon való részvételben, a többi megjelenése olyan fényt fog adni a bálnak, a minőt rég látott a budapesti társaság.

A bálban való részvételüket kilátásba helyezték a következő bálanyák: br. Bánffy Györgyné, Beniczkyne Bajza Lenke, gr. Bethlen Andrásné, Csiky Kálmánné, br. Dániel Ernőné, Fischer Kálmánné, Gajári Ödönne, Hegedűs Sándorné, Heinrich Gusztávné, Iászs Lajosné, König Gyuláné, Lány Gyuláné, gr. Mikes Arminné, Münnich Aurélné, Nagy Jenőné, gr. Pejacevich Katinka, Plachy Tamásné, br. Radvánszky Gézané, gr. Teleky Józsefné, Várady Gáborné és Wlassics Gyuláné. A bál e hó 24-én lesz a vigadó összes termeiben.

Áthleta bál. Az idei farsangnak egyik legérdekesebb mulatsága az az álarozos bál lesz, melyet a kolozsvári áthleták fognak rendezni a torna-egylet javára. A mulatság oly szigoruan zártkörű lesz, hogy még a meghívottak is számozva fogják az illetékeseknek szétküldeni. A mulatságot febr. első felében tartják meg.

Táncmulatság Gyulafehérvárt. A Vörös-Kereszt gyfhehérvári fiókegylete igen sikerült táncmulatságot rendezett f. hó 8-án a Hungaria szálloda dísztermében. Az ügyes rendezők s az egylet fáradhatlan elnökei Ávéd Jákóné mindent elkövettek, hogy a bál ne csak anyagilag, de erkölcsileg is sikerült legyen, ami meg is történt, mert jövedelem is volt bőven, kedv és hangulat még bővebben, szóval volt minden, ami egy bált sikerültté tehet, a ki mindezekről kétkedik, jöjjön el majd a következő bálra, mely februárban leszén, s akkor személyesen meg fog győződni a tények igazsága felől.

A torda-szt.-lászólói „Ifjúsági Daloskör” 1898. jan. hó 16 án az áll. iskola 4. sz. tantermében dalköri „Otthon”-a javára táncvizsgálommal egybekötött hangversenyt rendez.

Szerkesztőségi üzenetek.

H. P. Lelkesedésének örvendünk, de a versének nem. A vers írással nem ajánljuk, hogy foglalkozzék egyszerűen azért, mert a ki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul.

Magister. A könyv ismertetése hosszadalmas. Különbön is miután tankönyvről van szó igen helyesen cselekszik, ha tanügyi lapnak küldi. Most már Kolozsvárt kettő is van.

Daniello. „Ábránd az élet megrontója, mely kancsalul festett egékbe néz”..... Hagyjuk a szép kiosi kék szemű asszonyt, hadd kaczerkődjék, turbékoljon. Az egész kis apróság olyan rapszodikus és főképp olyan subjectív, hogy szinte privát lánglásnak látszik s ép ezért mellőzzük, mert irodalmi értéket nem tudott ön ennek a kávéházi rapszodiának kölcsönözni.

T. I. Sajnáljuk, de közlésre ez uttal sem tarthat igényt. Ez a kis történetke olyan naiv hangon van tartva, a mit komoly irodalmi hang nem tűr meg. Még sokat kell az ön irodalmi izlésének fejlődni, hogy a kellő formát megtalálja. Különbön a történeti maga is kezdetleges és érdeket kelteni nem tud.

Melánie. A novellát köszönettel vesszük. Kérjük beküldeni.

Gyászrovat.

A kolozsvári unitáris egyházköztség ájdalommal tudatja, hogy Filep István ügyvéd, az egyházköztség gondnoka, egyháztagácsos 86 éves korában, Korpádon, folyó hó 10-én elhunyt. A pálya, melyet megfutott, szép és nemes volt. Híven teljesítette köteleit, mint számos éven át egyházgondnok, híven mint család fő, mint polgár és hazaif, Oly erények ékesítették, melynek forrása egy magasabb rendben, s a világosságban a szabadságban és előhaladásban való hirt, melynek tüze benne ifjúságában lánggal lobogott, s késő végének is áldásos fénye és szépsége volt. Az emlékezet virasszon sirja felett! Kolozsvárt, 1898. jan 10.

Jótékonyság.

A Kolozsrár városi és vidéki süttömunkások szak- és temetkezési egyletének táncvizigalmán felűfizettek:

Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő 5 frt. Mattay Kálmán pékmaster 5 frt. Petrovics György 5 frt. Özv. Hutter Sámuelné 3 frt. Patz István 3 frt. Gurát József 2 frt 50 kr. Mihályka Ilyés 2 frt 10 kr. Frank János 1 frt 50 kr. Tóth János, Alsó-Jára 1 frt. Klein Hempel, torda 1 frt 50 kr. Köfaragó szakegylet 2 frt. Bidermann Ferencz 1 frt. Katona Gergely 1 frt 50 kr. Hutter Gerő 1 frt. Maté Miklós 50 kr. Blászi Sándor 30 kr. Maksai Sándor 20 kr. Schrőroz Béla 50 kr.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A magyar munkások és a quota.

Budapest, jan. 12.

Ismeretes dolog, hogy az osztrák képviselők valamennyien a quotának Magyarország terhére való felemelését követelik, sőt a szocziál-demokraták határozottan a paritás elvét hangoztatják s nem kevesebb, mint 50 százalékbán kívánják a quotát megállapítani. — E miatt nagy neheztlens támadt a magyar szocziál-demokratáknál, a kik az osztrák elvtársaknak szemőkre vetették, hogy tultesznek a többi osztrák pártokon, mire azzal mentették követelésüket, hogy ha Magyarország 50 százalékos kvótát fizet, a magyar polgárok is meg fogják azt sokallani és követelni fogják a hadsereg leszerelését.

A magyarok azonban nem hagyták ennyiben a dolgot és — mint Bécsből írják — az ottani magyar munkások vasárnap nyilvános népgyűlést is tartottak, melyen több budapesti is részt vett. Jelen volt Kronawetter is, ki szintén hozzá szólott a napirendhez. — A gyűlés egyértelműleg a quota felemelés ellen foglalt állást.

A szegények teája.

Budapest, jan. 12.

A főúri hölgyeknek egy nagyobb társasága, azon dícsérendő eszmével foglalkozik, hogy azon szegény iskolás fiuknak, kiknek még hideg reggelire sem telik, állandóan teából álló reggelit ad. A tervezők a napokban megalakítanak egy százas hölgy bizottságot, melynek kötelessége lesz egy tea konyhát felállítani és arra felügyelni. Az egyestlet védők nőjeül gróf andrássy Aladárnét fogják felkérni.

Az országos nemzeti szövetség.

Budapest jan. 12.

Legközelebb Csanádmegye számos községében fogja szervezni fiókjait. A megye fáradhatatlan főjegyzője, dr. Návay Lajos a legnagyobb buzgalommal igyekszik a közönséget a szövetség céljaival megismertetni és már eddig is több mint 300 tagot szerzett a szövetségnek. A választmányok meg-

alakulása Apátfalva, Apácza, Battonya, Földeák és Nagy-Lak nagy községekben, valamint Makó városban csak napok kérdése.

Bonyodalmak.

Budapest, jan. 12.

Hódmező-Vásárhelyen Tóth József vizsgálóbíró, ki a sikkasztások ügyét vezeti, ma meglepő dolgokat fedezett fel Póka lakásán, hol mintegy 100 számlát és ügydarabot talált, melyek alapján a vizsgálót szélesebb alapon fogják folytatni s kiterjesztik Póka familiájára is. — A sikkasztások ügyének valószínűleg áldozatul esik Baksa polgármester is, mert a képviselők egyrésze Juhász Mór árvaszéki tlnőktől jelöli e hó 21-én tartandó tisztújító gyűlésen, Kállay főispánt holnapra idevárják; ma este az a hír terjedt el, hogy a képviselemiszter miniszteri biztost fog lektőlteni a város ügyeinek átvizsgálására és tovább vitelére.

Dreyfus-Eszterházy-ügy

Budapest jan. 12.

Tegnap délután a tárgyalás olyan szigorú titokban folyt le, hogy az újságírók is csak a törvénytészéki palotán kívül vártak a kiszivárgó hírekre.

Az újságírók e miatt nagyon zúgolódtak, ugy, hogy végül a palotában egy külön termet kaptak de így se tudtak meg semmit.

Délután 5 órakor véget ért a tanuk kihallgatása.

A védő beszédek után fél 8 órakor az elnök feltette a kérdést, vétkes-e Eszterházy vagy nem?

A bíróság egyhangulag nemmel felelt. Ekkor a tárgyalást nyilvánosították.

A verdiktet kihirdették és a hadbíróság tagjai viharos tapsban kezét fogták Eszterházyval.

Az elnökli tábornok karonfogta és kikísérte a teremből.

Udvari bál.

Budapest, jan. 12.

Február 19-én a király a budai várpalatában bált fog adni.

Méregkeverő mérnök.

Budapest, jan. 12.

Gárdos Géza mérnök ügyében, kit azzal vádolnak, hogy feleségét megmérgezte, ma kezdődött meg a vég-tárgyalás.

Gárdos mindent tagad.

A tárgyalás foly.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 12.

A képviselőház mai ülésén harmadszori olvasásban is megszavazták a munkás törvényt.

Ezután Pichler interpellált a káposztás-megyeri vízmű ügyében, mely Halmos polgármester szerint teljesen rossz. 120,000 köbm. víz helyet 50,000 et sem tud szállítani. A régi mesterséges szűrőket használják, melyek a Duna vizét a miázmáktól abszolúte nem tisztítják meg. Perczel nem válaszolt.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Hatóságilag engedélyezett Végeladás

Az tizlet teljes felhagyása miatt minden kigondolható női, férfi és rövidáru cikkeimet **Beszerezési áron alul** **!!KIÁBUSITOM!!**

Hirdetésem valódiságáról személyesen kérem meggyőződést szerezni. **Az összes áruiraktár berendezéssel együtt is eladó.**

Novák Albert,

Hid-utca, Ferenczi-palota.

Hirdetések.

Meghívás!

A „Koloszvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság“

III-ik évi

rendes közgyűlését

folyó évi január hó 30-án d. e. 11 órakor fogja az intézet hivatalos helyiségében megtartani.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1897 üzleti évről.
2. Felügyelő-bizottság jelentése, annak alapján a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
3. Az igazgatóságnak a felmentvény megadása.
4. Az intézeti nyugdíj szabály megállapítása.
5. Indítványok.

Jegyzet: A közgyűlésen megjelenni szándékozó részvényeseknek az alapszabály 22. §-a alapján fognak igazoló jegyek kiadatni.

Koloszvárt 1898 év Január hó 11-én.

Koloszvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága.

18. 1—1

ELADÓ BIRTOK.

Vasuti állomástól egy negyed órányira

70 hold birtok,

mely áll tagosított

szántó és kaszáló, erdő és jó belsőségekből

— családi körülmények miatt —

kedvező feltételek mellett eladó.

Czim megtudható a kiadó-hivatalban.

12. 2—2.

Asztalos- és kárpitos buor nagy raktár: Kolozsvár, Belmonostor-utca 8—10. szám.

A helybeli és vidéki n. é. bútorvásárló közönségnek szíves megtekintés végett: kizárólagosan saját műhelyeinkben készült, dus választékú

butorraktárunkat

van szerencsénk igen becses figyelmébe ajánlani. Allandóan raktárt tartunk minden stílusban, n. m. barok, angol, renezan, teljes ebédülő és hálószoba berendezésekből, szalon garnitúrákat a leglegényebben kiállítva, mindenféle egyes bútorarabokat, egyszerű és finomabb kivitelben, továbbá elvállalunk minden szakmánkba vágó munkákat, rajz szerinti elkészítést, ugyancsak bármily javításokat, vagy átalakításokat a legelőszöbb árakban.

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy töltünk vásárolt bútorokért a teljes jótállást elvállaljuk, mivel minden egyes asztalos és kárpitos buor darab saját felügyeletünk alatt jó és csak legjobb értékkel előállított, a kor minden kívánalmának megfelelő saját készítményű munkákkal szolgálunk.

A n. é. közönség igen becses pártfogását kérjük

Miklós tisztelettel

Gaál és Molnár.

Raktár: Belmonostor-utca 8—10. szám. — Műhely: Kiskandia-utca 2. szám.

A BENSON-féle tapasz

következő betegségeknek és bántalmaknak használható Allandó sikerrel: csípő fájás, idegfájdalom, helybeli csusz, hátszaggatás, hátgyöngöseség, hátgörincz bántalmak, hörghurut, asztma, megrándulások, idegbántalmak, az ízületek bénasága stb. — A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

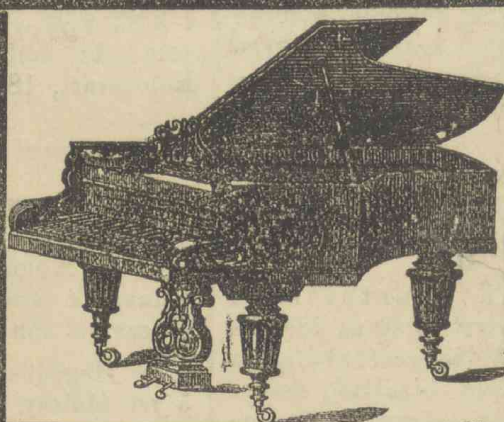
1 darab ára 60 kr., a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 75 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Kolozsvárt: Bíró János, Tanács József és Palóczy Lajos gyógyszerész uraknál. 966. 6—*.

Gyomorbetegeknek segély!

COOPER COOPER & CO LTD
LONDON
legfinomabb eredetű

Ceylon-Teáját
árusítja az
Angol-Gyarmat Társaság
Budapest, V. Perczköz 4.
(a Fürdő-utca és Mérleg-utca között.)
Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.
Vidékre megrendelés fél kgr. és nagyobb mennyiségben bérmentve szállítatik.
Városunkban megrendelhető:
Schwarcz Lipót urnál.
946. 24—30.

Gyomorbetegeknek segély!

TRISKA J.
KOLOZSVÁRT.

Ajánlja sétáló-utca 12. sz. alatt
levő

ZONGORA, HARMONTUM

ÉS
CZIMBALOM

nagy raktárát

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyárból vannak zongorák raktáron, a melyek 350 frttól 1200 forintig terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletfizetésre is kaphatók.

Vannak raktáron iskolai és templomi célra harmoniumok, valamint Schunda-féle **ezimbalmok** 80 frttól 300 frtig, szintén igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

Mindenemü zongora és harmonium javítás elvállaltatik a zongora-hangolásokot a cég alkalmazottja: **ZIERHUT JÓZSEF** a budapesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközöli. 50. 56—*.

Szíves pártfogást kér **TRISKA J.**

Magyar Polgár nyomdája Kolozsvárt

Tulajdonos: AJTAI K. ALBERT.

Irodalmi művek
Füzetek
Heti lapok
Isk. értesítők
Részvények
Zárszámadások
Táblázatok
Oklevelek
Üdvözlő iratok
Bélt. meghívók
Tánczrendek
Körlevelek
Számok
Czékakártyák
Arjegyzékek
Nevjegyek
Plakátok

Már 10 év óta fennálló és az összes magyar vidéki nyomdák között általán elsőrangúnak elismert, a legmodernebb anyagokkal dúsan felszerelt

Könyvnyomda,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az teljes külső, belbecsét is emelni van hivatva; de éppen olyan csúszal és lebező jutányos árban készíti mindenemü más egyszerűbb nyomtatványokat is és mind-cseknek nemcsak csúszal, hibátlan, hanem gyors előállításért is felelősséget vállal.

Videki megrendeléseket legpontosabban teljesít.

692. 15—25.

A KOLOZSI
MAGYAR KIRÁLYI GULYATELEP
6des tejéből termelt
FRISS THEA VAJÁNAK
kizárólagos raktára
Kónya Sándornál
főüzlet fűtér 30. sz., fiók-üzlet fűtér 9. szám
(Br. Jósika-palota.) 964. 3—10.

Minden vevő kap ingyen egy 1898. évi falinaptárt.

Fűszer, Liszt, Rum, Likör!
Legjobb minőségű bükk és cser
tűzifa
WERTHEIMER VILMOS-nál
Széchenyi-tér, Babos-palota sarok üzletben.
Vágott tűzifa 50 kg. felül bármennyi, minden időben leggyorsabban házhoz szállítva.
Petrozsényi első minőségű salon-kőszén és bükkfa-szén nagy raktár. 1024. 11—15.

Minden vevő kap ingyen egy 1898. évi falinaptárt.

K Ö H Ö G É S,
rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a **RÉTHY-féle**
pemetefű-czukorka,
mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld
RÉTHY BÉLA
gyógyszerész Békés-Csabán.
Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

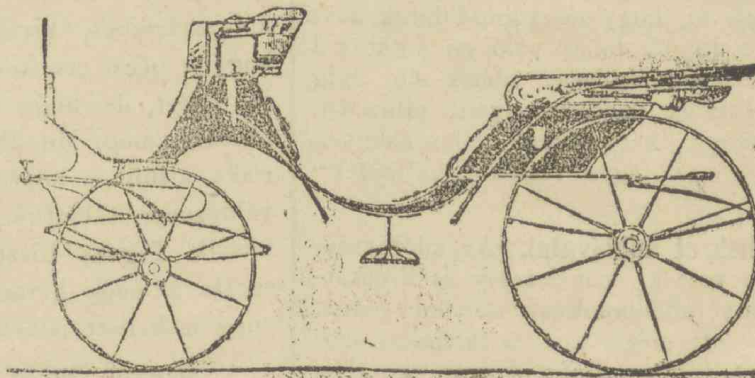
Erdélyrészi kocsigyárosok közt legnagyobb kitüntetéssel.

UDVARI ANDRÁS

koesi-készítő
KOLOZSVÁRT, Hid-utca (Sigmund-ház.)

Van szerencsém a n. érd. közönség szíves tudomására hozni, hogy raktáron levő új kocsigyártmányaim a nyár folyamán mind elkelték és most egy egész új készletet rendeztem be, a legdivatosabb és legtartósabb u. m.: nyitott, fedeles és futókocsikból, valamint a legdiszesebb és leggyorsabb szánokból is.

Javítás a legkisebbtől a legnagyobbig, lehetőleg legjutányosabb ártért teljesítek.

A mit a n. érd. koesival rendelkező közönség becses figyelmébe ajánlok.

Koesi-lakkírozáshoz csak elsőrangú angol lakkot használok, — a melyből magamnak állandóan nagy raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel

Udvari András,
koesi-készítő.

952. 14—30.

Erdélyrészi kocsigyárosok közt legnagyobb kitüntetéssel.

Koloszvári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kitüntetve.

Fő- és vidéki városokban több mint **6000** magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLIJA MAGÁT

a n. é. kolozsvári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legszolidabban

házi vízvezetékek és csatorna-munkák, vízkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-esapok

— berendezésére. —

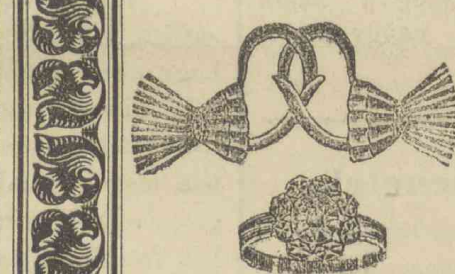
Költségvetéseket, tervezeteket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat
kolozsvári vízmű- és csatorna-építés vezetéke, (Koloszvárt, Belmagyar-utca 45. sz.)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.“ — Ára 1 frt.

Koloszvári vízmű- és csatorna-vállalat.

PÁRTOLJUK A HAZAI ÉKSZER IPART!!

Sárga János

ékszerész- és órák üzletében

KOLOZSVÁRT, HID-UTCZA 11. SZÁM ALATT,

Dus választékban raktáron vannak a legújabb és legizlésesebb

arany- és drágakő ékszerek, ezüstnemük, aranylánczok,
jegy-gyűrűk-, antique régiségek-, arany-, ezüst-, acél-, fali-, inga-, asztali órák stb.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek a **saját gyártmányu finom ékszereimet**, melyeket a nagy forgalom és első kézből beszerzett ékkövek jutányosságáért a legszebb kivitelben igen jutányosan árusítom. Az új ékszerek készítéséhez állandóan sok aranyra van szükségem, miért is az arany és ezüst tárgyakat a **teljes értékben** megveszem vagy új áruval becserélem!

Uj ékszerek készítése valamint ékszer és órajavítások pontosan.

Szíves pártfogást kérve tisztelettel

822. 73—100.

SÁRGÁ JÁNOS ékszerész.

Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve!